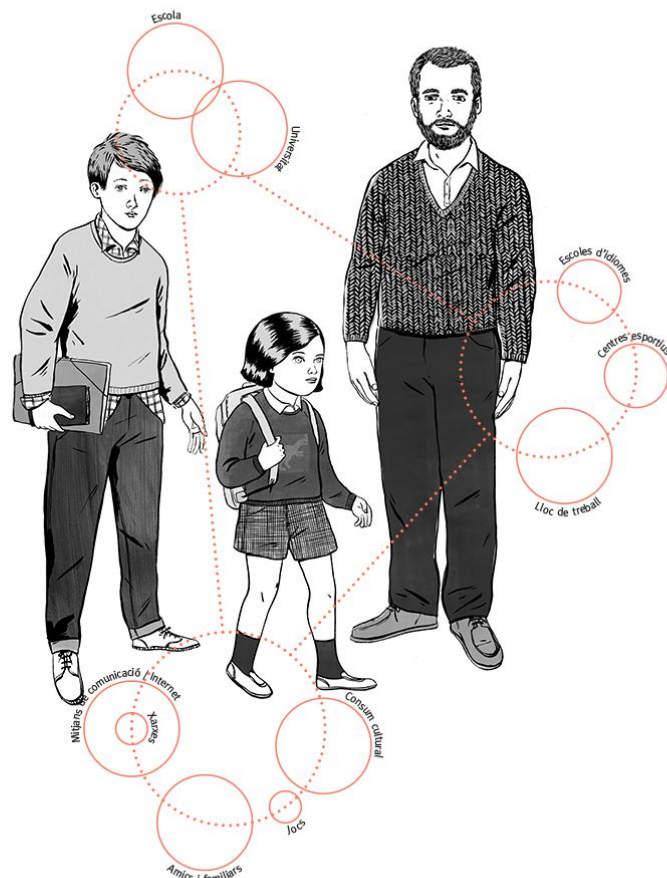

II Jornades
Educació Avui

Protagonistes del canvi educatiu

19 i 20 de febrer de 2014

L'èxit educatiu a Catalunya. Una revisió dels indicadors

Bernat Albaigés, investigador en l'àmbit de l'educació i
codirector de *L'Estat de l'Educació Avui. Anuari 2013*

El rendiment del sistema educatiu

Condicionants d'origen

- Capital social, econòmic i cultural
- Temps i suport familiar
- Condicions de salut
- Gènere
- Llengua

Condicionants de sistema

- Demografia educativa
- Composició social dels centres
- Escolarització preobligatòria
- Escolarització postobligatòria
- Formació al llarg de la vida
- Recursos
- Entorn i política local

Condicionants de destí

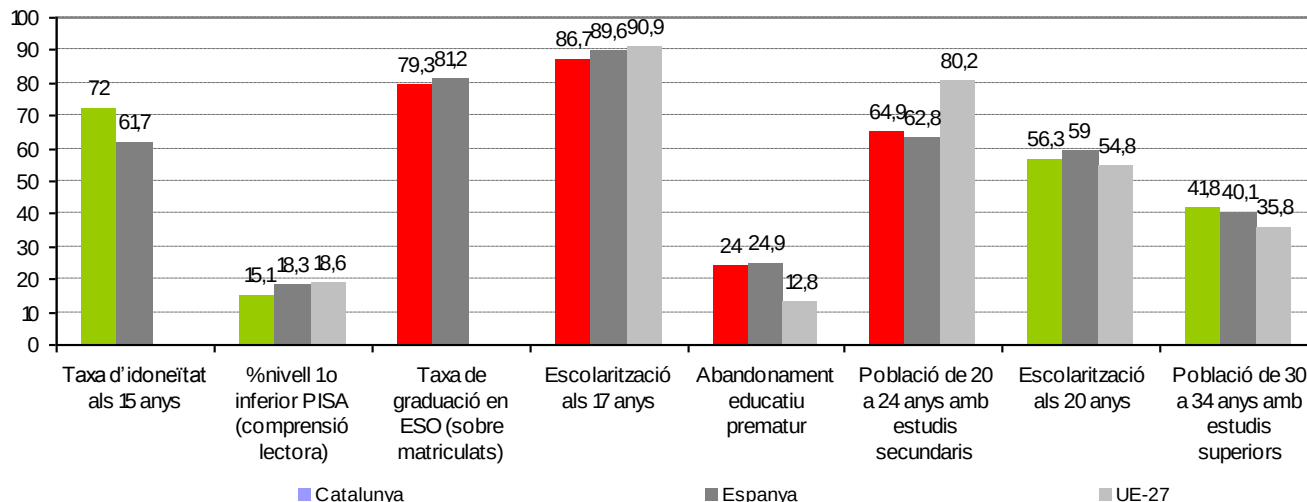
- Mercat de treball
- Innovació i recerca
- Cultura / participació política

El rendiment del sistema educatiu

Taula. Evolució d'indicadors de rendiment acadèmic a la formació inicial, 2000-2012

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Taxa d'idoneïtat als 15 anys	82,9	83,5	82,9	82,1	80,9	70,3	68,5	68,4	69,4	69,5	70,4	70,6	72
% nivell 1 o inferior PISA (comprensió lectora)	:	:	:	19,2	:	:	21,2	:	:	13,5	:	:	15,1
Taxa de graduació en ESO (sobre matriculats)	68,2	69	70,9	69,6	69,6	75,9	75,9	76,7	77,2	78,7	78,2	79,3	...
Escolarització als 17 anys	68	69,9	72,7	75	74,3	76,4	76	78,5	80	81,4	86	86,7	...
Escolarització als 20 anys	46,2	48	46,3	50,2	48,4	49,5	50,2	47,4	48,9	54,4	54,5	56,3	...
Població de 20 a 24 anys amb estudis secundaris postobligatoris assolits	68,1	65,4	...	61,6	59,3	60,3	65,7	61,2	59,4	61,4	61,7	62,7	64,9
Abandonament educatiu prematur	29,7	29,6	28,1	33,3	34,2	33,1	28,6	31,6	33,2	31,9	29	26	24
Població de 30 a 34 anys amb estudis superiors	29,8	33,2	36,9	37,0	38,6	40,0	37,4	38,3	41,0	39,9	41,3	41,3	41,8

Gràfic. Anàlisi comparada d'indicadors de rendiment acadèmic a la formació inicial, Catalunya, Espanya i UE, 2012

Catalunya

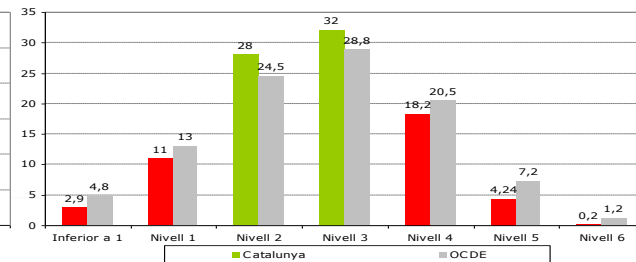
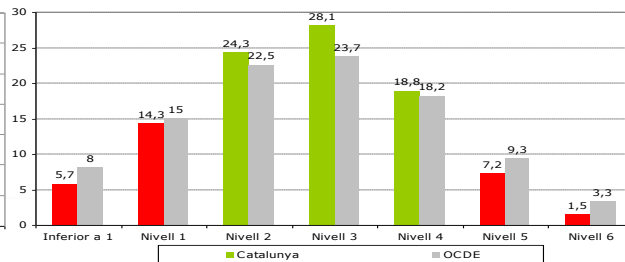
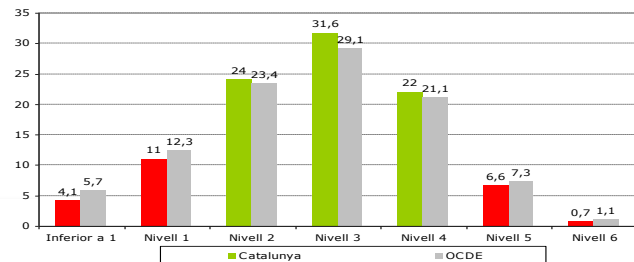
Espanya

UE-27

Competència lectora

Competència matemàtica

Competència científica

El rendiment del sistema educatiu

Condicionants d'origen

- Capital social, econòmic i cultural
- Temps i suport familiar
- Condicions de salut
- Gènere
- Llengua

Condicionants de sistema

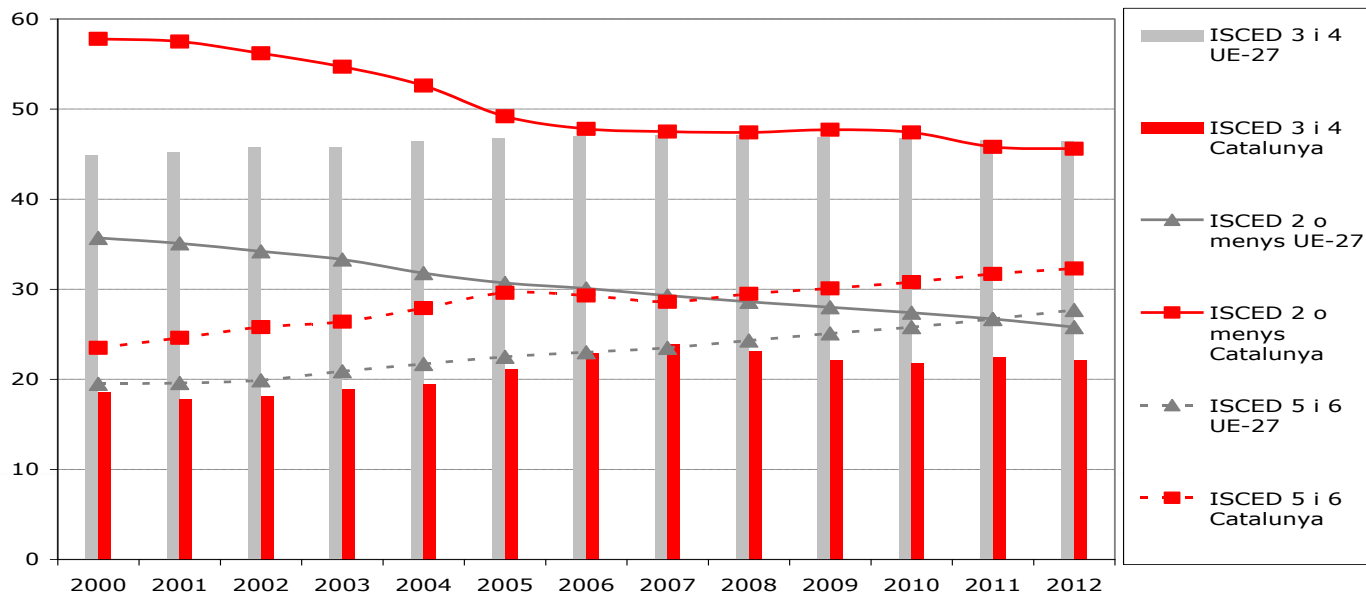
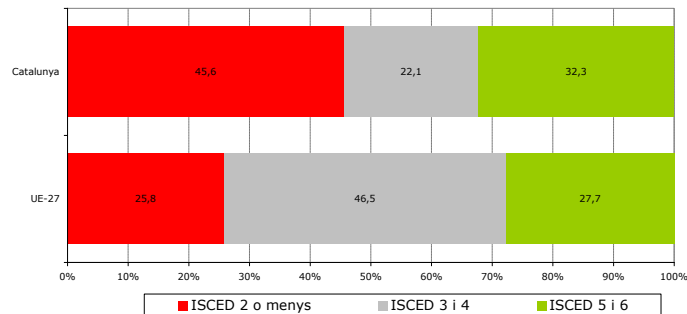
- Demografia educativa
- Composició social dels centres
- Escolarització preobligatòria
- Escolarització postobligatòria
- Formació al llarg de la vida
- Recursos
- Entorn i política local

Condicionants de destí

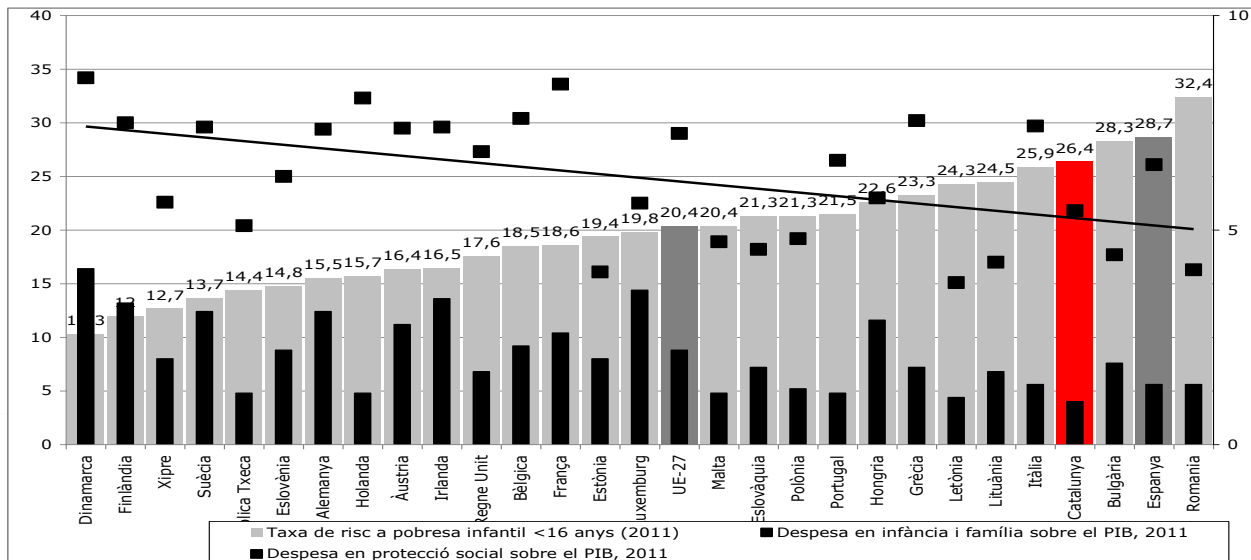
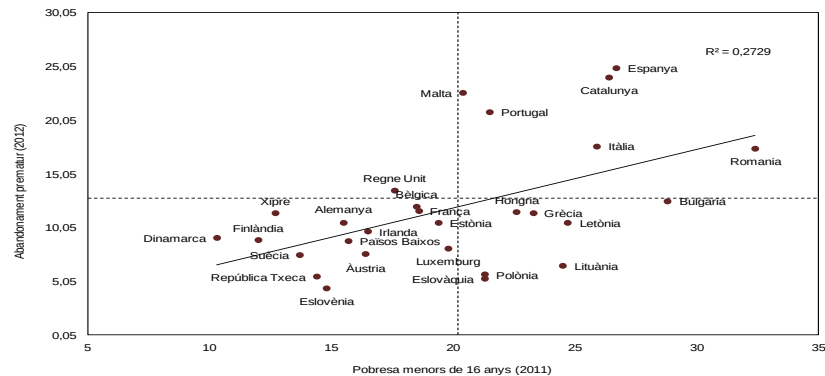
- Mercat de treball
- Innovació i recerca
- Cultura / participació política

L'estructura formativa

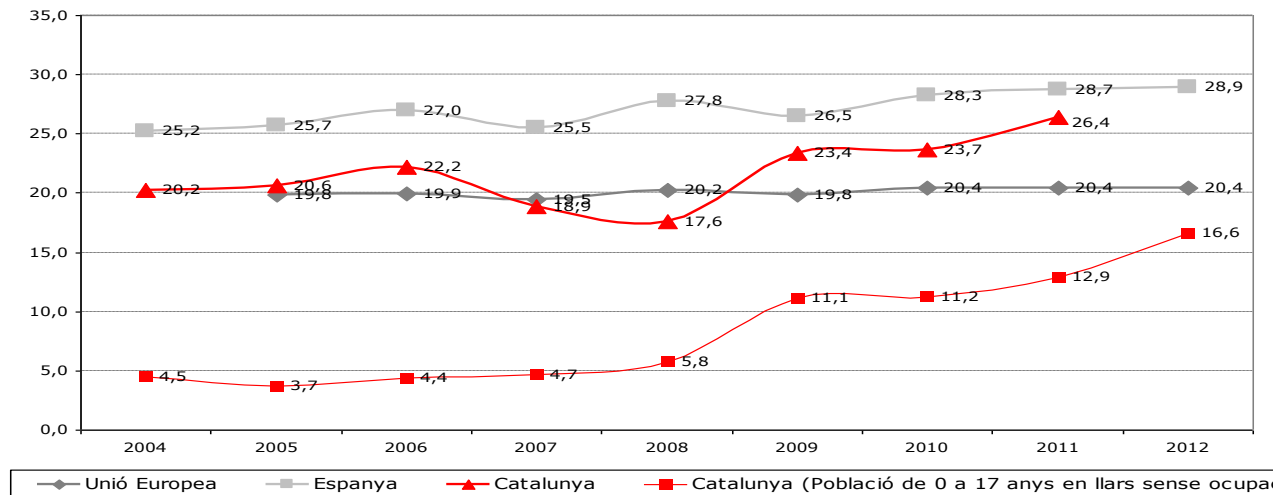
Nivell d'instrucció de la població de 25 a 64 anys

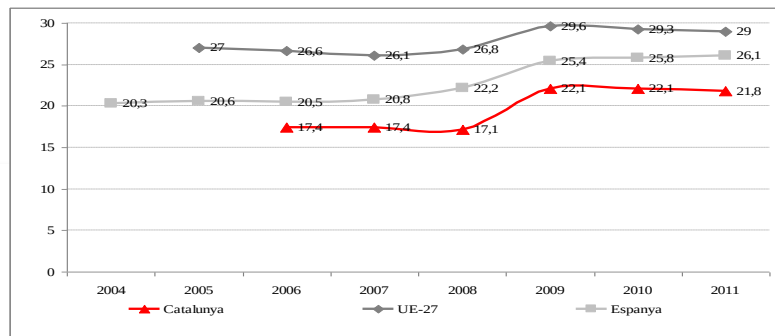
La pobresa

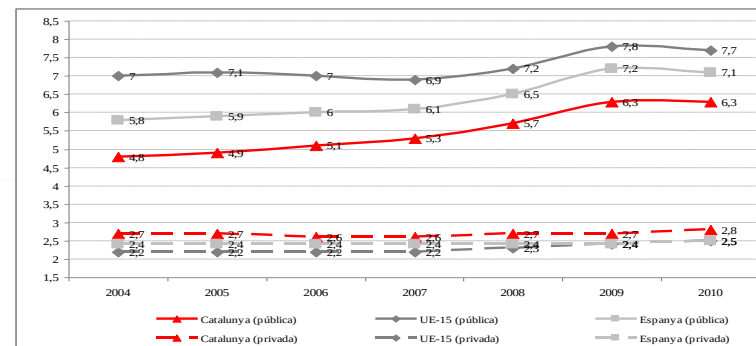
Gràfic. Evolució de la taxa de pobresa infantil a Catalunya, Espanya i la Unió Europea (2004-2012)

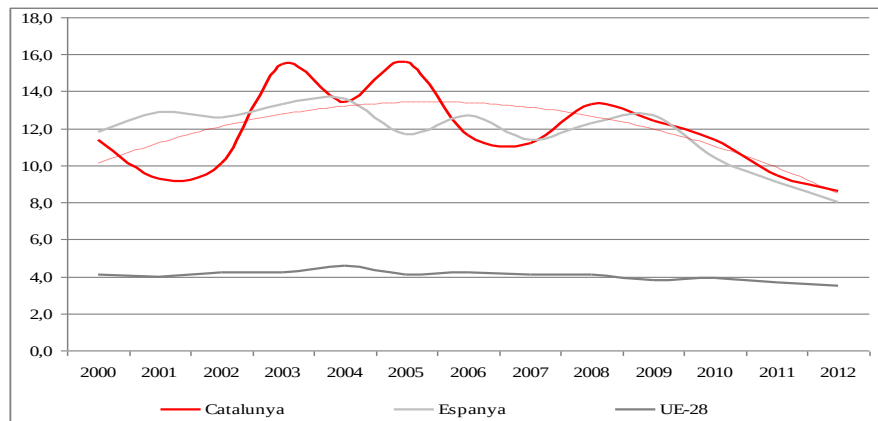
Gràfic. Evolució de la despesa en protecció social sobre el PIB per àmbit territorial (2004-2011)

Gràfic. Evolució de la despesa pública i privada en salut sobre el PIB (2004-2010)

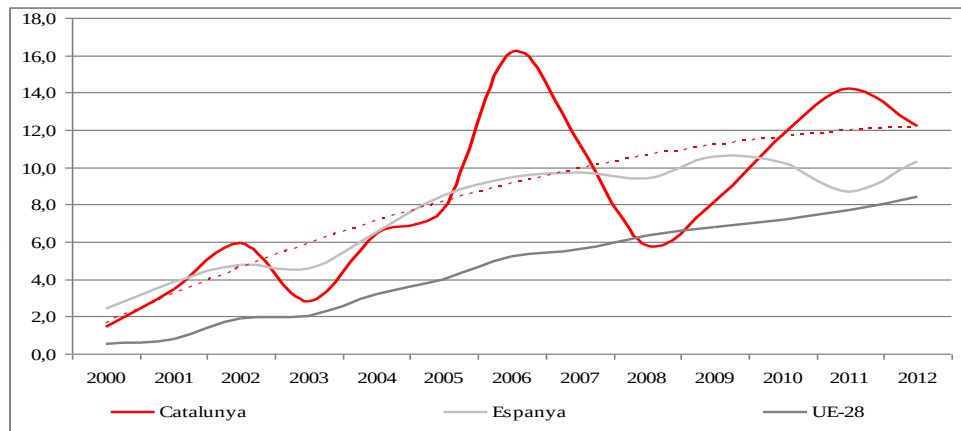

El gènere

Gràfic. Diferència de la taxa d'abandonament prematur segons sexes, 2000-2012

Gràfic. Diferència del nivell d'instrucció superior de la població jove segons sexes, 2000-2012

Font: elaboració a partir de dades d'Eurostat i Idescat.

El rendiment del sistema educatiu

Condicionants d'origen

- Estructura formativa
- Pobresa i política social
- Gènere

Condicionants de sistema

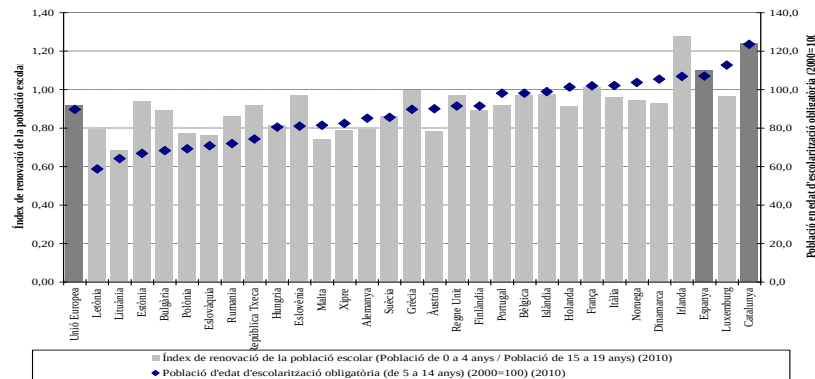
- Demografia educativa
- Composició social dels centres
- Escolarització preobligatòria
- Escolarització postobligatòria
- Formació al llarg de la vida
- Recursos
- Entorn i política local

Condicionants de destí

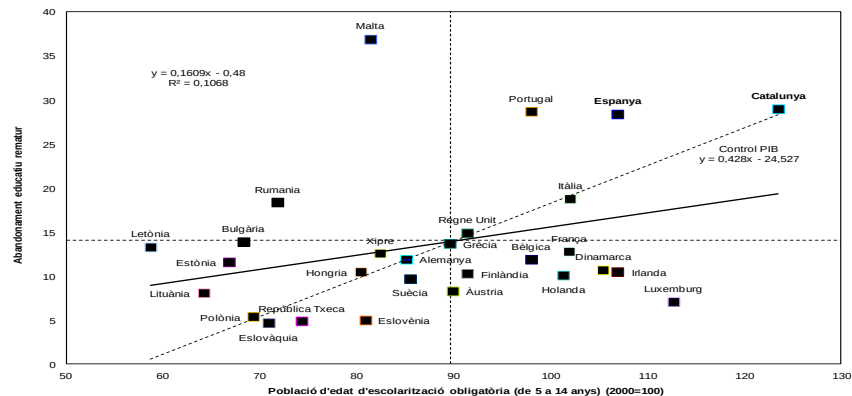
- Mercat de treball
- Innovació i recerca
- Cultura / participació política

La demografia educativa

Gràfic. Indicadors d'evolució de la demografia educativa per països europeus, 2010

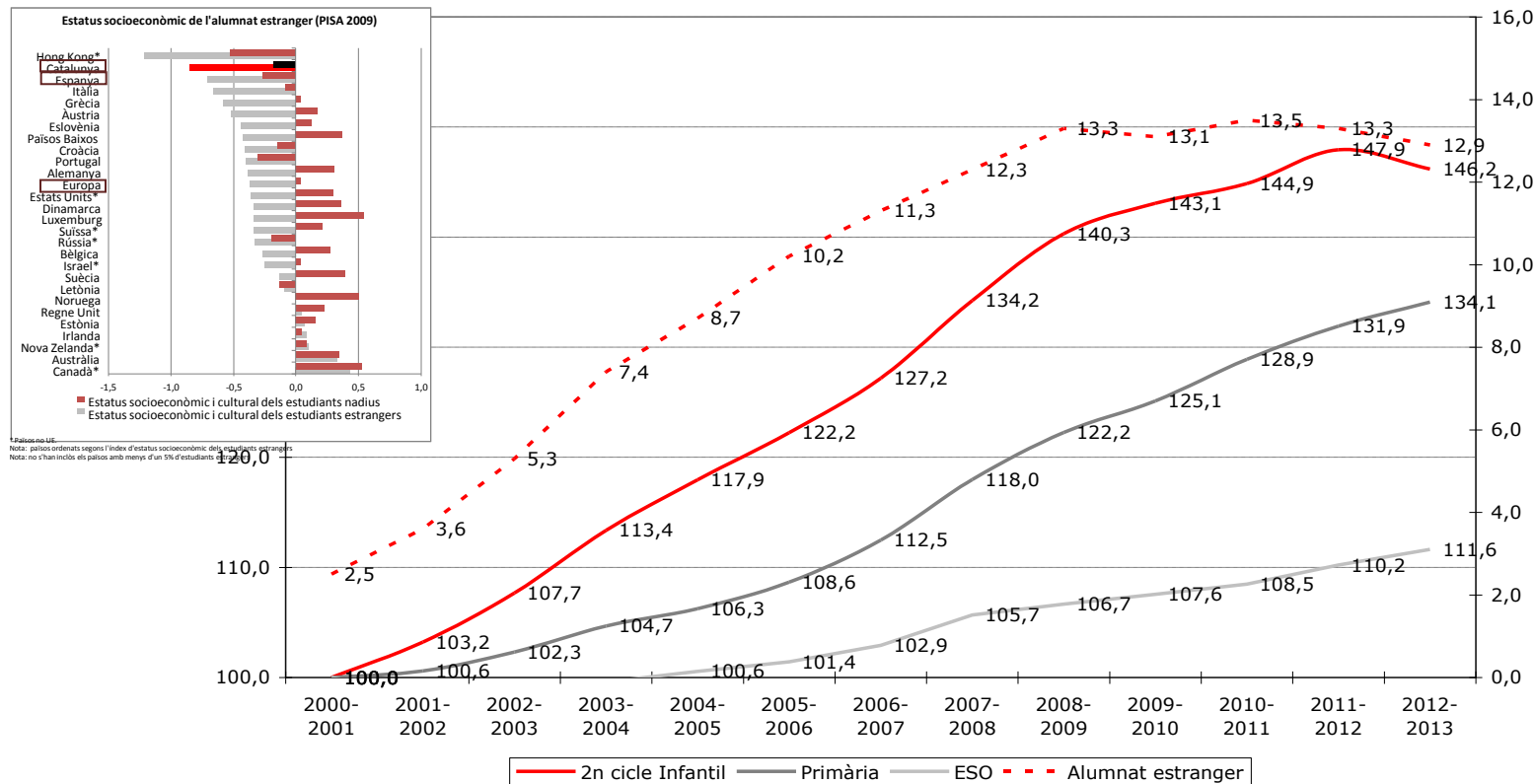

Gràfic. Abandonament prematur i creixement de la població d'edat d'escolarització obligatòria (de 5 a 14 anys), per països europeus. 2010

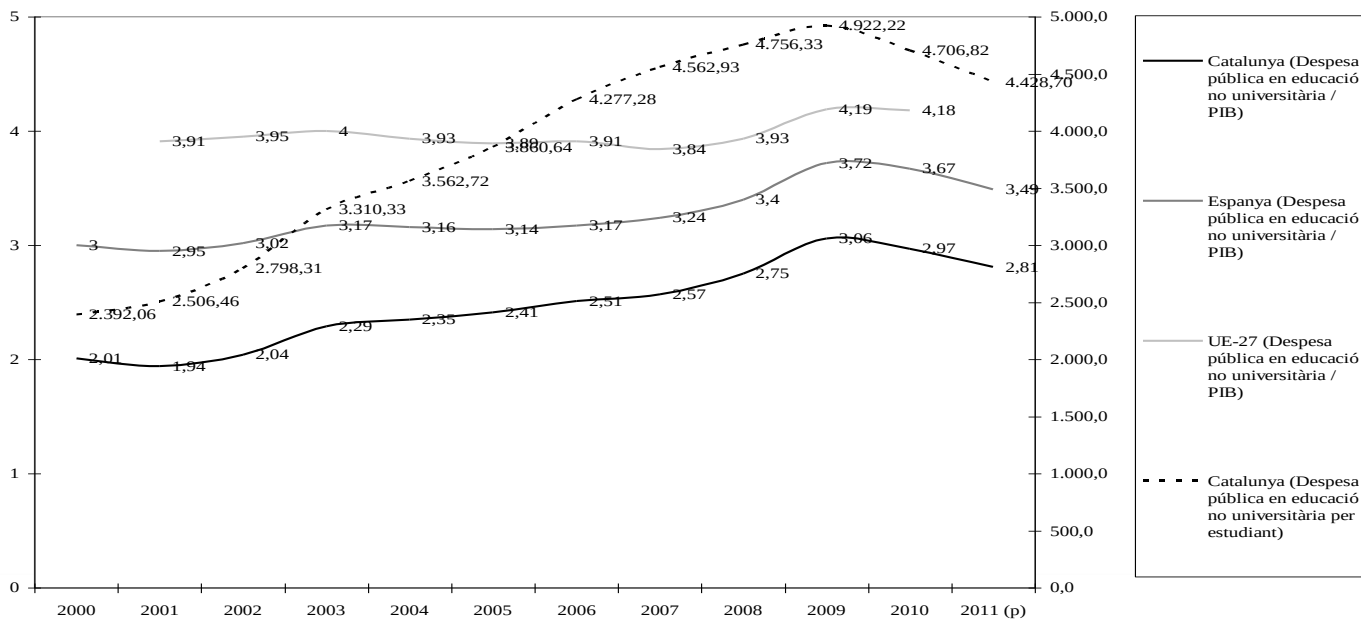
Font: Elaboració a partir de dades d'Eurostat, de l'Institut d'Estadística de Catalunya, de l'Institut Nacional d'Estadística i del Ministeri d'Educació.

Gràfic. Evolució de la demografia educativa a Catalunya, 2000-2013

El finançament

Gràfic. Evolució dels indicadors de despesa pública en educació no universitària per àmbit territorial. Catalunya, Espanya i UE-27, 2000-2011

Nota 1: La despesa pública per a Catalunya i Espanya no incorpora el finançament privat de les universitats. En canvi, inclou la despesa de beques per exempció de preus acadèmics. D'altra banda, les dades recullen la despesa dels diferents departaments d'Educació i Universitat. En el cas de Catalunya, s'ha tingut en compte la despesa en educació d'adults efectuada per altres departaments.

Nota 2: Les dades de despesa pública estan extretes del Ministeri d'Educació, de l'estadística "Gasto público en educación en España".

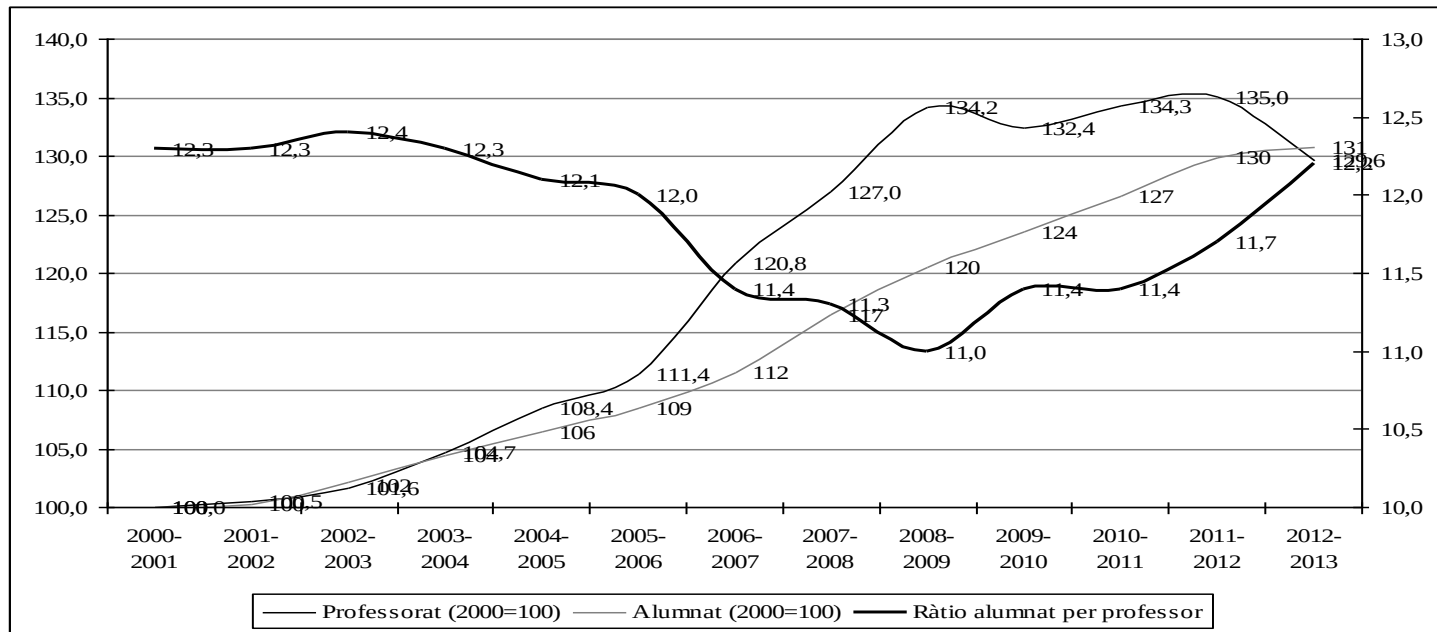
Nota 3: Les dades corresponents a la Unió Europea són estimades per Eurostat.

Nota 4: Les dades corresponents a la UE-27 referents a l'educació no universitària fan referència a l'educació no superior. Així mateix, les dades referents a l'educació universitària fan referència a les d'educació superior (en el cas espanyol, per exemple, inclouria també la despesa en formació professional de cicle superior).

Font: Elaboració a partir de dades del Ministeri d'Educació, l'Institut Nacional de Estadística i l'Eurostat.

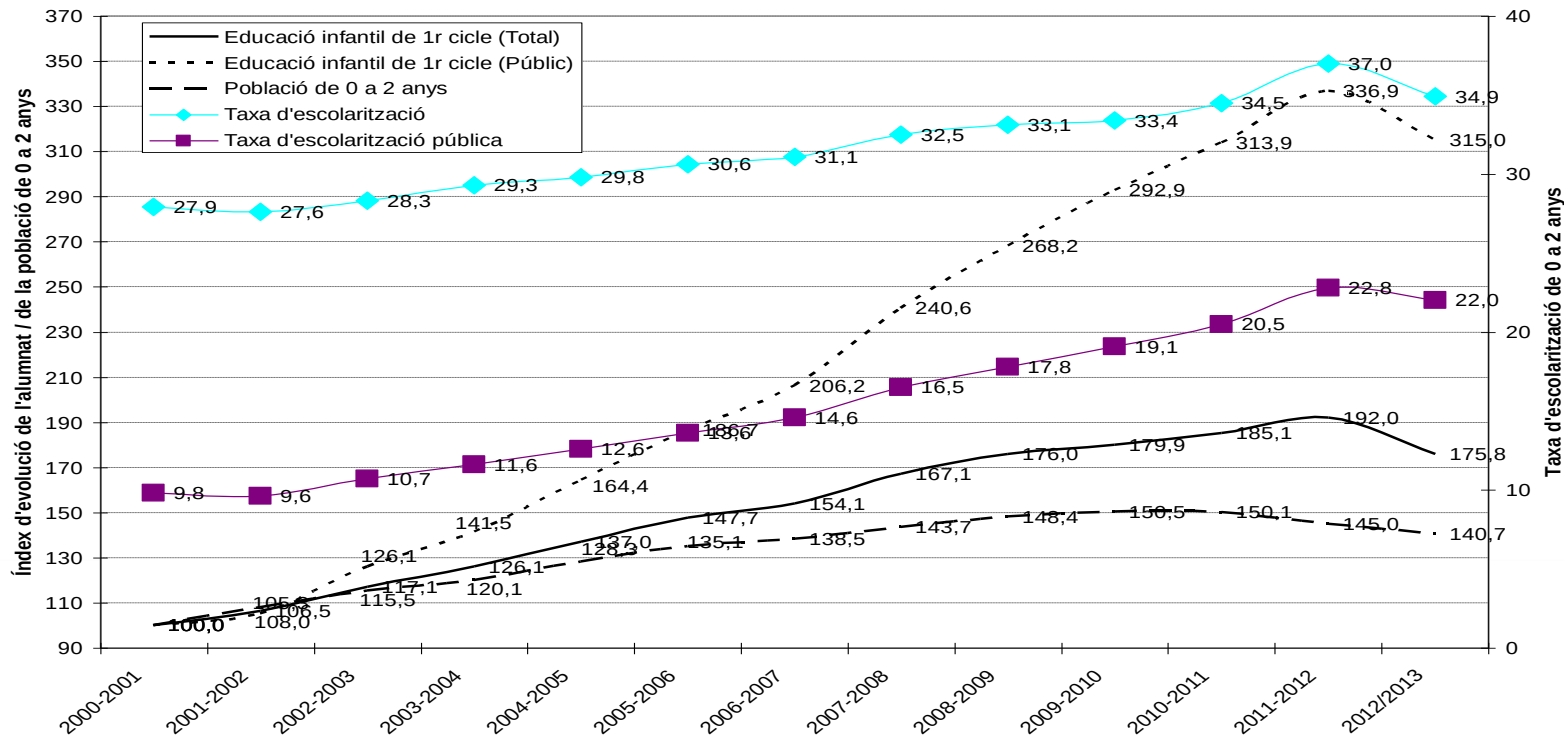
El professorat

Gràfic. Evolució de la ràtio d'alumnat per professor d'ensenyaments de règim general i del nombre d'alumnat i professorat a Catalunya, 2000-2001 a 2012-2013

L'escolarització primerenca

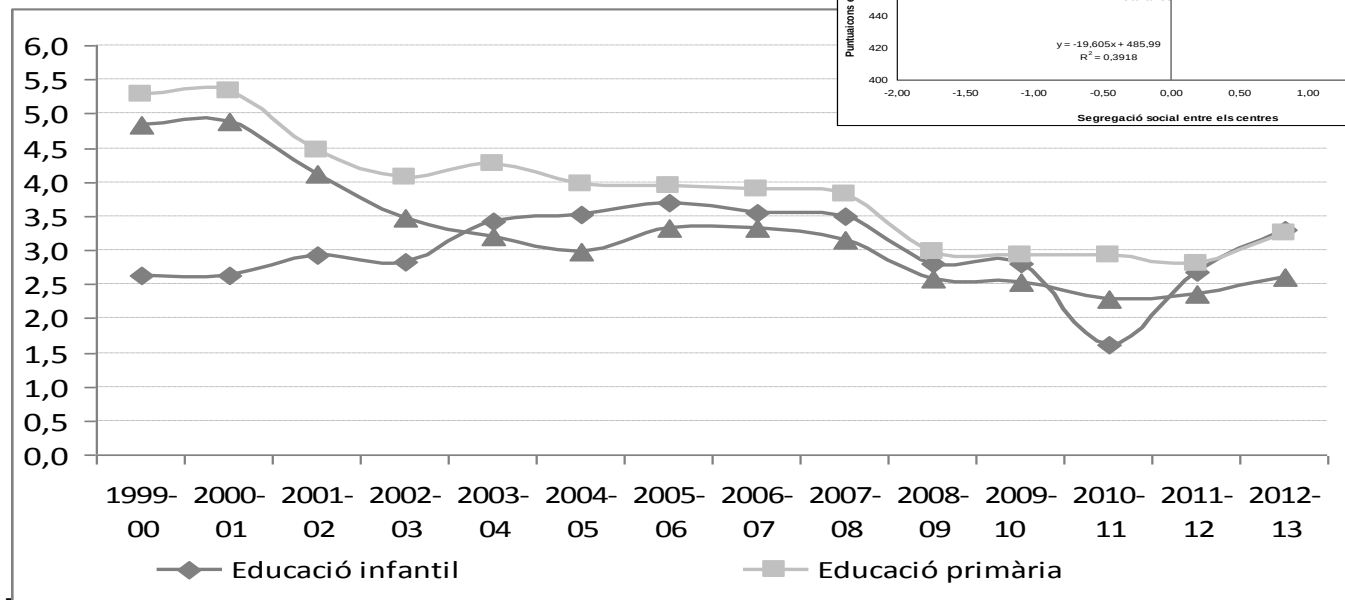
Gràfic. Evolució de l'escolarització a l'educació infantil de primer cicle, a Catalunya. 2000-2001 a 2012-2013

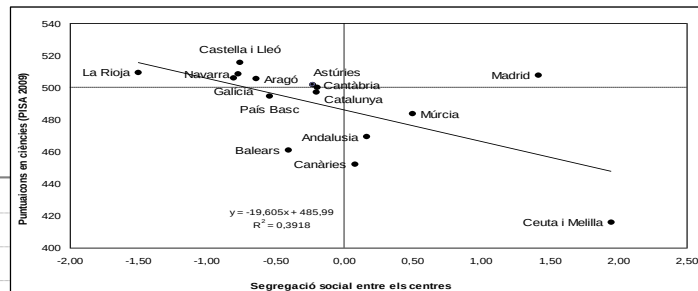
Font: Elaboració a partir de dades del Departament d'Ensenyament.

La segregació escolar

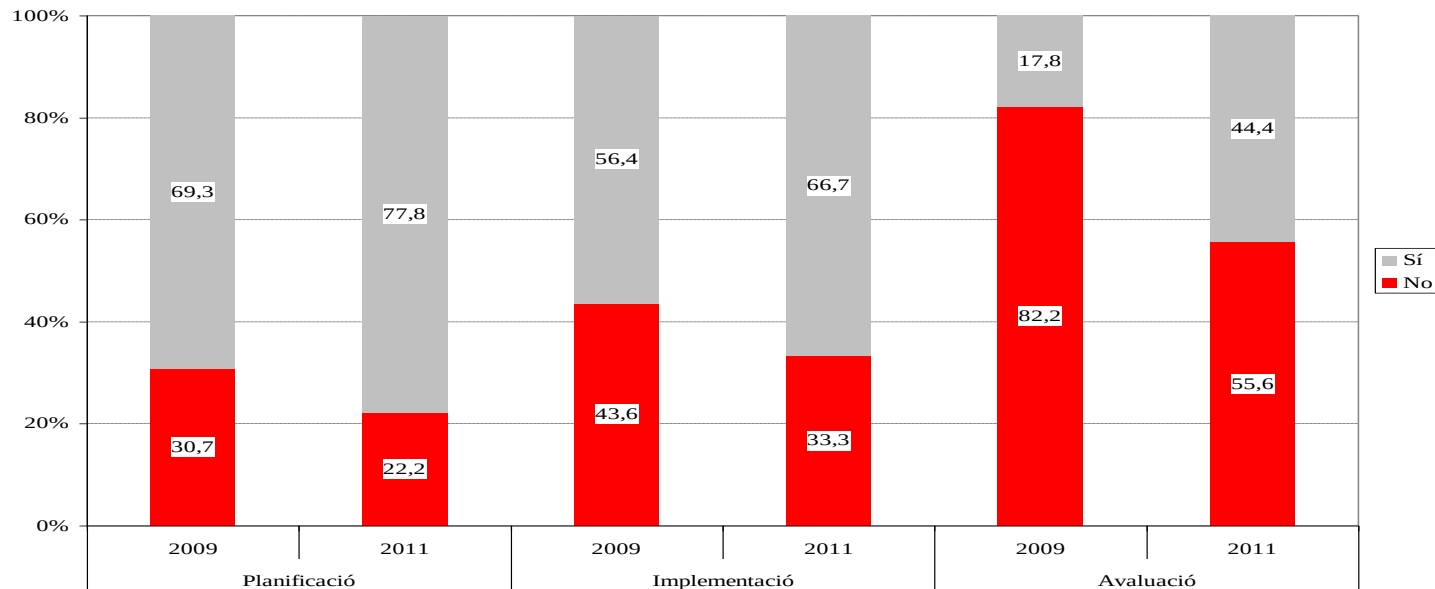
Gràfic. Evolució de l'índex d'equitat (1999/00 - 2012/13)

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Ensenyament i Ministeri d'Educació.

La coresponsabilitat dels ajuntaments

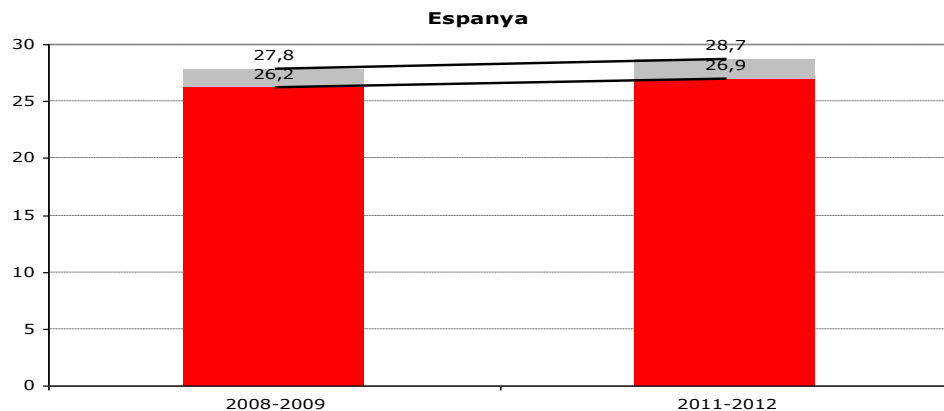
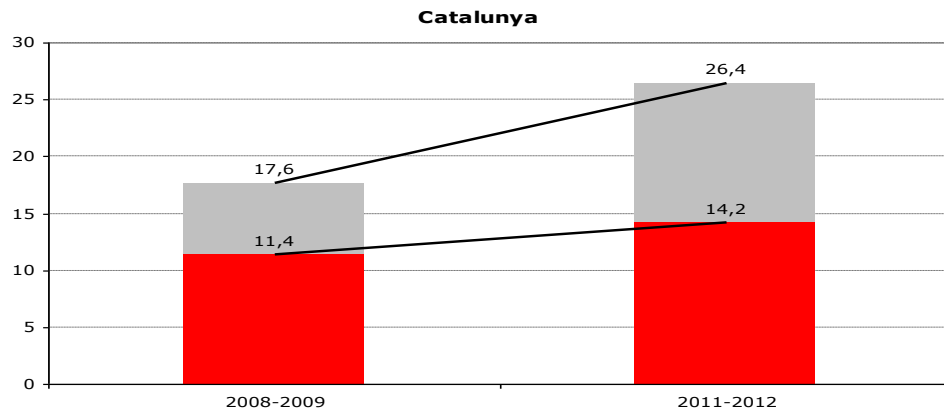

Taula. Evolució del pressupost en educació de l'ajuntament, per municipis més grans de 10.000 habitants (2011)

	Hi ha hagut reducció	Hi ha hagut augment	No hi ha hagut canvis significatius	Total	Total (n)
Total	51,5	4,0	44,4	100,0	99

Font: elaboració a partir del Panel de polítiques públiques locals d'educació (2011).

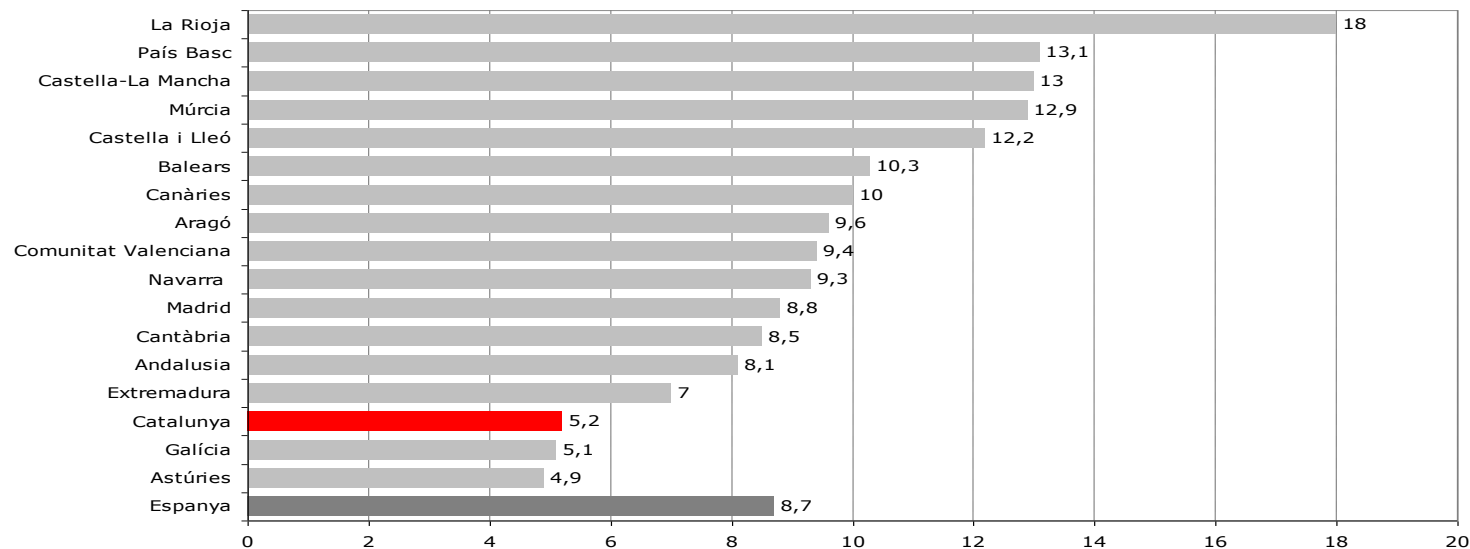
Les beques

	% despesa en beques
Catalunya	1,1
Espanya	2,5
UE	4

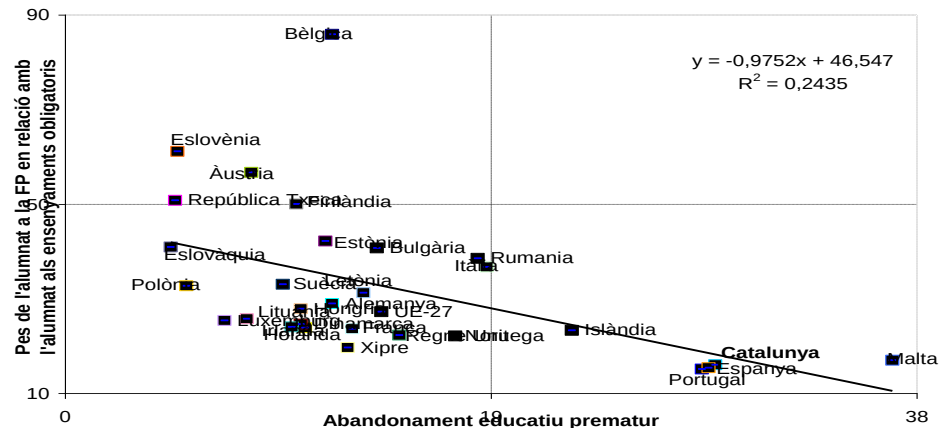
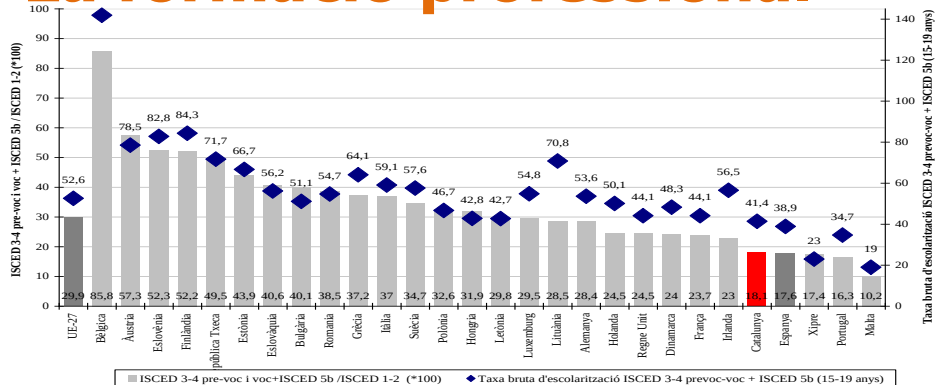
Els programes de segones oportunitats

Gràfic. Taxa bruta d'escolarització als PQPI per comunitats autònomes, 2010-2011

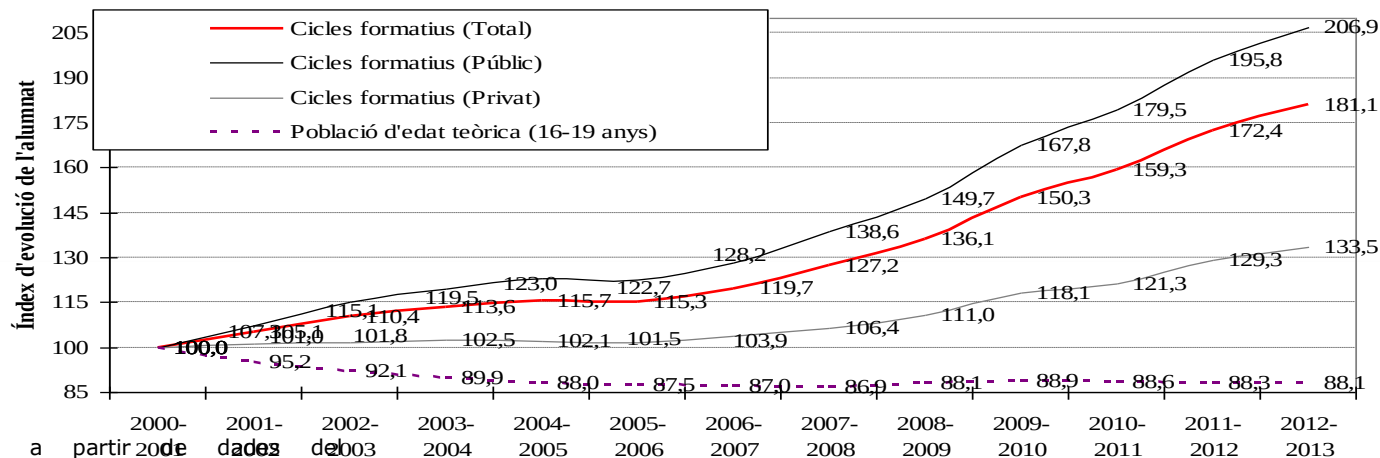

	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004	2004-2005	2005-2006	2006-2007	2007-2008	2008-2009	2009-2010	2010-2011	2011-2012	2012-2013
PQPI (PGS) (16-17 anys)	3,5	4	3,9	3,9	4	3,9	4,1	4	4,2	4,6	5,2	5,3	5,6
PQPI (PGS) n	5.122	5.598	5.348	5.178	5.201	5.175	5.355	5.235	5.521	6.281	7.047	7.113	7.537

La formació professional

Gràfic. Índex d'evolució de l'alumnat als cicles formatius de grau mitjà. Catalunya, 2000-2012

Font: Elaboració a partir de dades del Departament d'Ensenyament i del Ministeri d'Educació.

El rendiment del sistema educatiu

Condicionants d'origen

- Estructura formativa
- Pobresa i política social
- Gènere

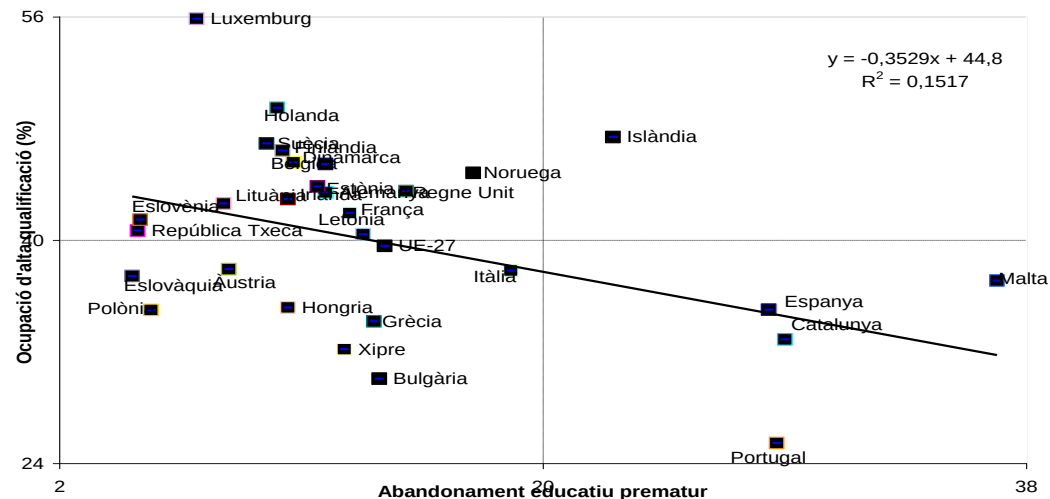
Condicionants de sistema

- Demografia educativa
- Segregació escolar
- Escolarització primerenca
- Formació professional
- Programes de segones oportunitats
- Finançament / Beques
- Entorn i política local

Condicionants de destí

- Mercat de treball
- Innovació i recerca
- Cultura / participació política

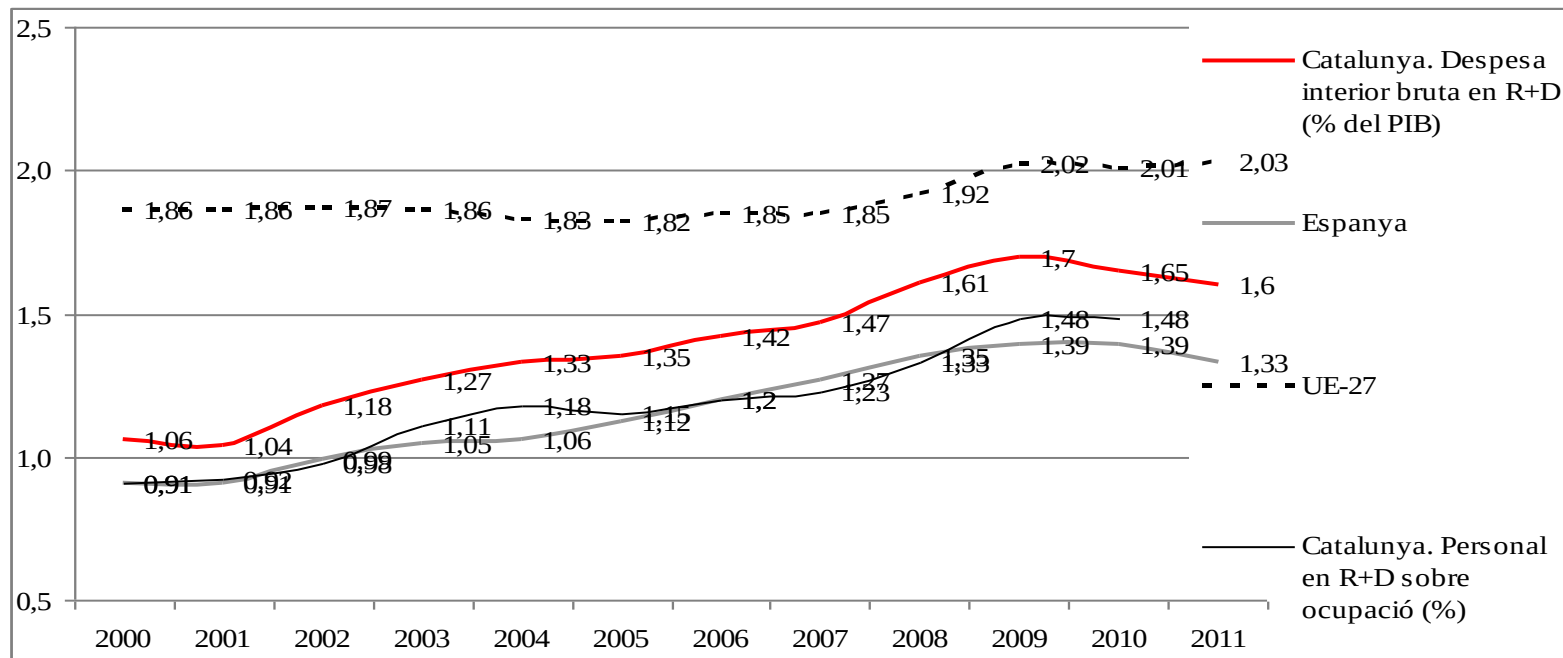
L'estructura ocupacional

	UE (2012)	CAT (2013)	CAT 2007 (e)	Diferència 2013- 2007 (e)	Variació % (e)	Diferència 2013- 2012 (4trim)	Variació %
Qualificació alta	39,7	32,7	29,1	-97	-10%	14,7	2%
Qualificació mitjana	43,7	47,5	50,2	-421	-24%	57,9	4%
Qualificació baixa	16,6	19,8	20,7	-166	-23%	-18,9	-3%
Total	100,0	100,0	100,0	-684	-20%	53,7	2%

La innovació i la recerca

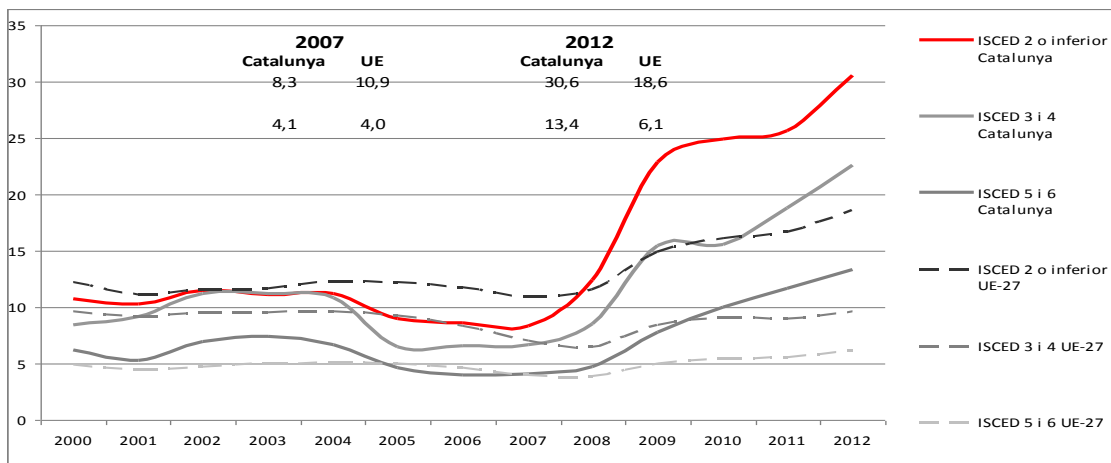
Gràfic. Evolució d'indicadors sobre R+D per àmbit territorial. UE-27, Espanya i Catalunya, 2000-2011

Font: elaboració a partir de dades d'Eurostat i Idescat.

El cicle econòmic

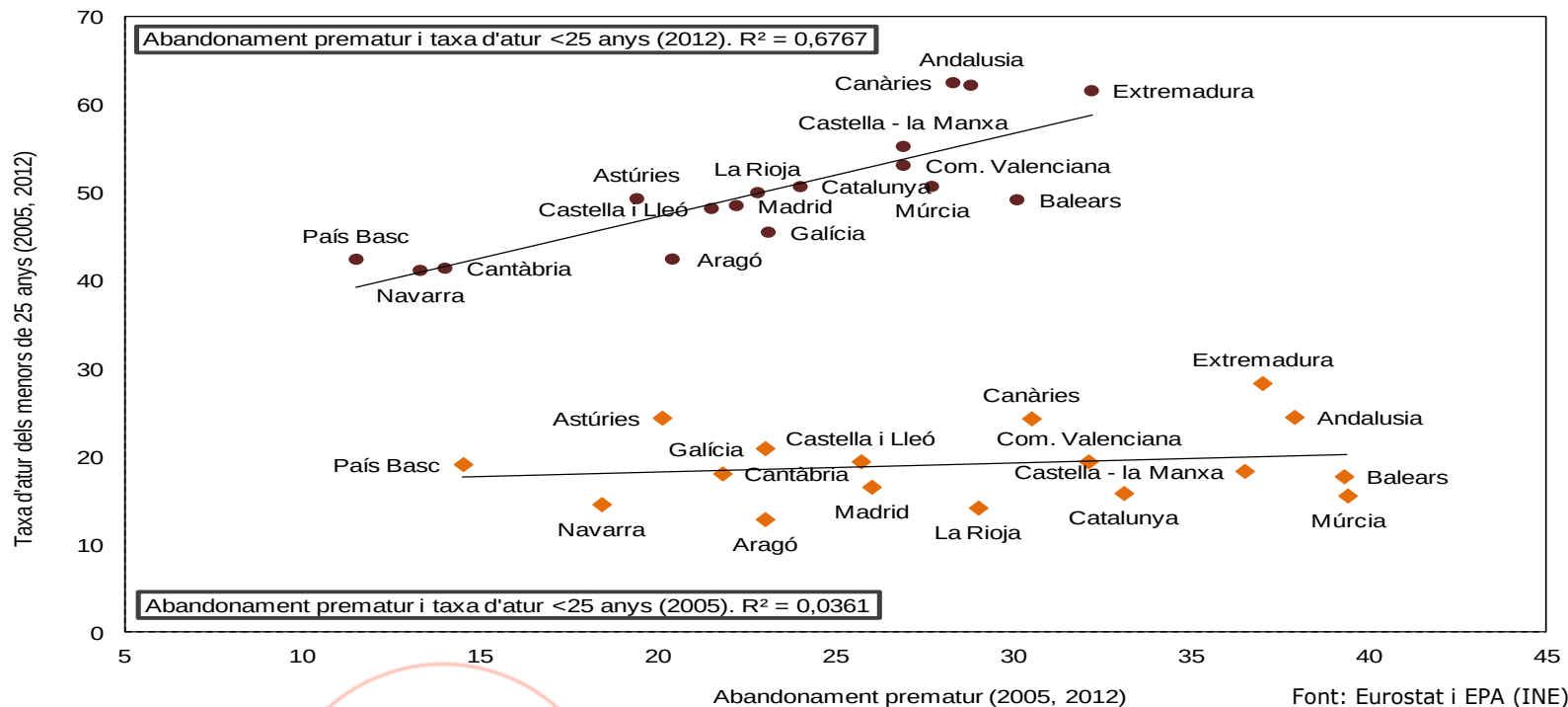
Gràfic. Evolució de la taxa d'atur per nivell d'instrucció a Catalunya, 2000-2012

	2007	2013	Diferència 2013-2007	%
Educació secundària 1a. Etapa o inferior	14.78,3	1.027,1	-451,2	-30,5
Educació secundària 2a. etapa	906,1	634,3	-271,8	-30,0
Educació superior	1.126,2	1.155,6	29,4	2,6
Total	3.510,6	2.817,0	-693,6	-19,8

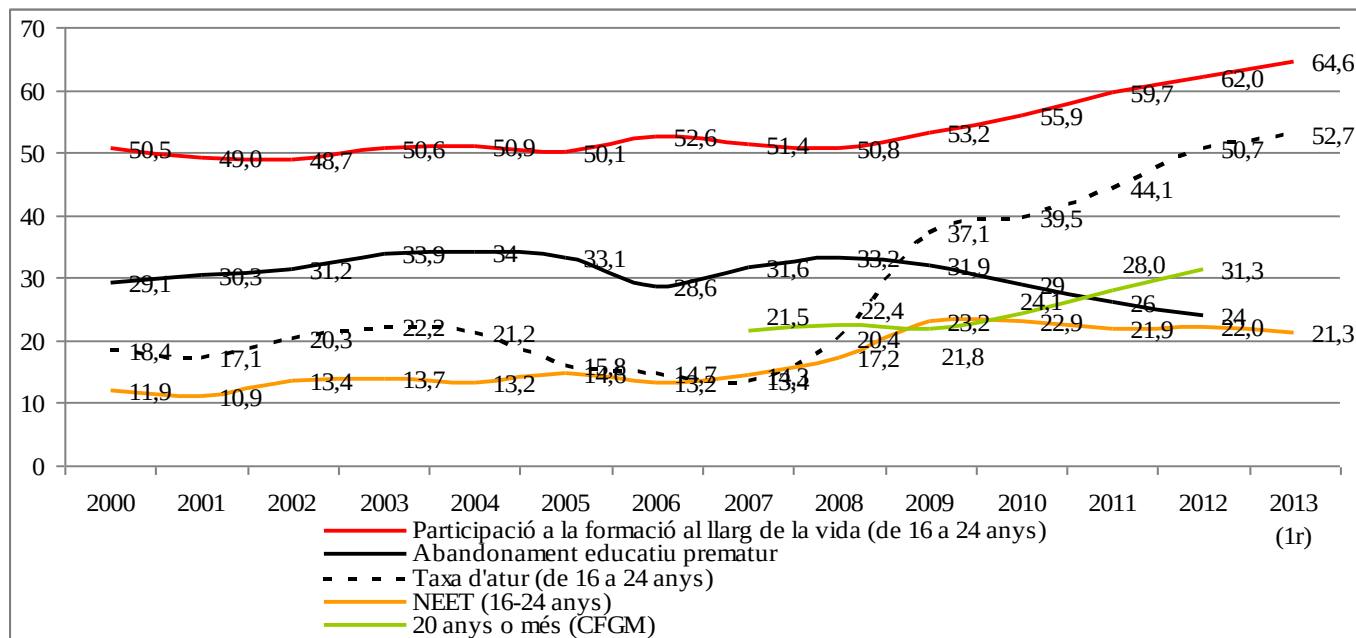
Font: Enquesta de Població Activa.

Gràfic. Abandonament prematur i taxes d'atur dels menors de 25 anys (2005, 2012)

El retorn al sistema

Gràfic. Evolució de la participació a la formació de la població de 16 a 24 anys. Catalunya, 2000-2013

Font: Elaboració a partir de dades d'Idescat.

El rendiment del sistema educatiu

Condicionants d'origen

- Estructura formativa
- Pobresa i política social
- Gènere

Condicionants de sistema

- Demografia educativa
- Segregació escolar
- Escolarització primerenca
- Formació professional
- Programes de segones oportunitats
- Finançament / beques
- Entorn i política local

Condicionants de destí

- Estructura ocupacional
- Innovació i recerca
- Cicle econòmic
- Retorn al sistema

El rendiment del sistema educatiu

Condicionants d'origen

- Estructura formativa
- Pobresa i política social
- Gènere

Condicionants de sistema

- Demografia educativa
- Segregació escolar
- Escolarització primerenca
- Formació professional
- Programes de segones oportunitats
- Finançament / beques
- Entorn i política local

Condicionants de destí

- Estructura ocupacional
- Innovació i recerca
- Cicle econòmic
- Retorn al sistema

El rendiment del sistema educatiu

Condicionants d'origen

- Estructura formativa
- Pobresa i política social
- Gènere

Condicionants de sistema

- Demografia educativa
- Segregació escolar
- Escolarització primerenca
- Formació professional
- Programes de segones oportunitats
- Finançament / beques
- Entorn i política local

Condicionants de destí

- Estructura ocupacional
- Innovació i recerca
- Cicle econòmic
- Retorn al sistema

El rendiment del sistema educatiu

Condicionants d'origen

- Estructura formativa
- Pobresa i política social
- Gènere

Condicionants de sistema

- Demografia educativa
- Segregació escolar
- Escolarització primerenca
- Formació professional
- Programes de segones oportunitats
- Finançament / beques
- Entorn i política local

Condicionants de destí

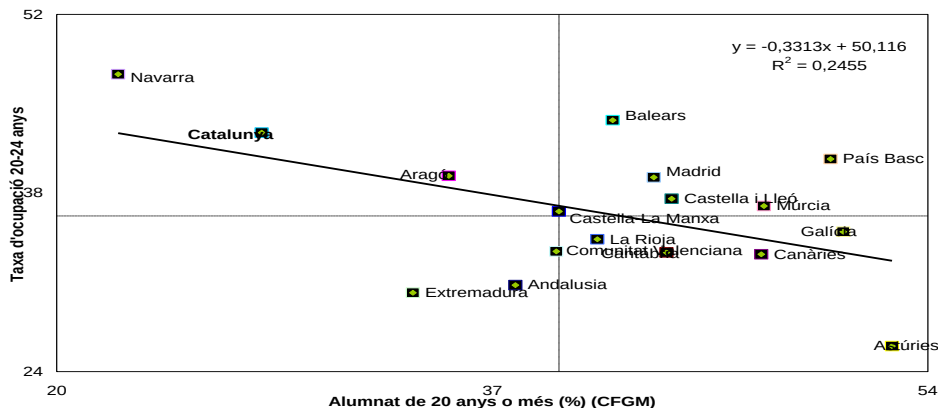
- Estructura ocupacional
- Innovació i recerca
- Cicle econòmic
- Retorn al sistema

La recuperació econòmica (?)

Els canvis legislatius (?)

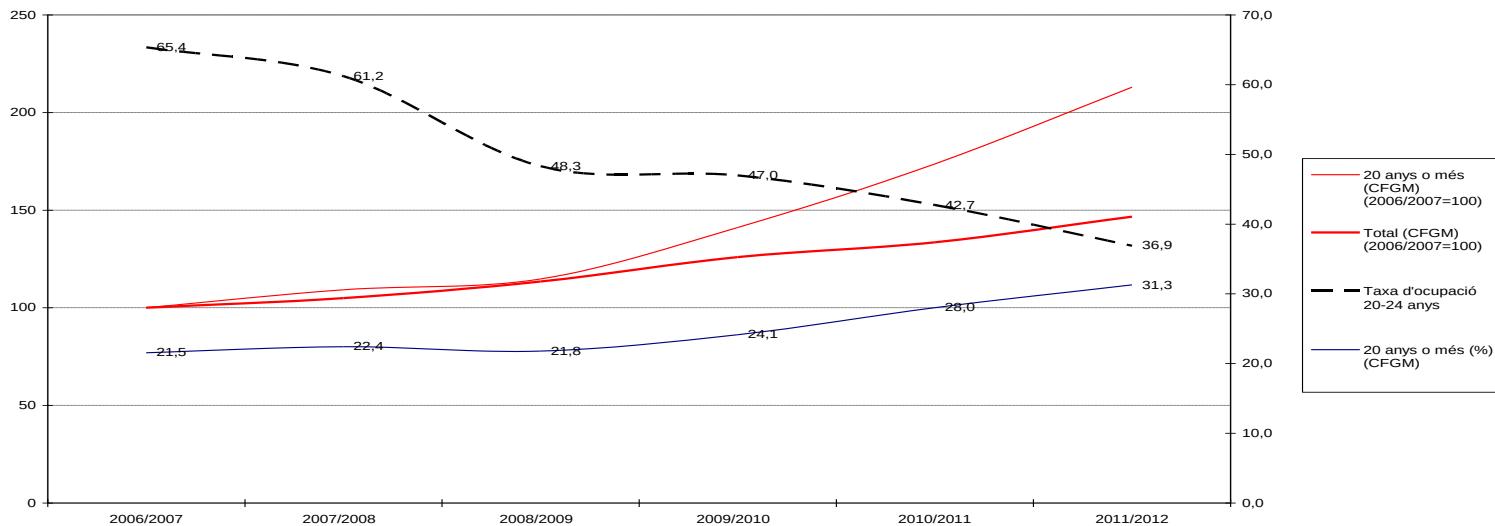
Les mesures d'austeritat (?)

Gràfic. Relació entre l'alumnat de 20 anys o més als cicles formatius de grau mitjà i la taxa d'ocupació de la població de 20 a 24 anys, per comunitats autònomes, 2011/2012

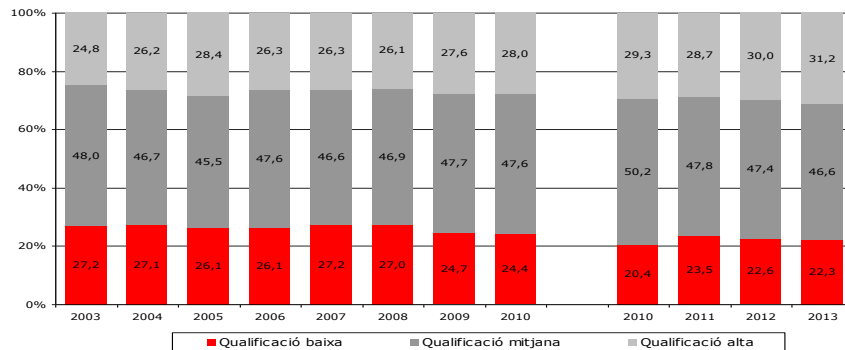
Font: Elaboració a partir de dades del Ministeri d'Educació i Institut Nacional d'Estadística.

Gràfic. Evolució de l'alumnat de 20 anys o més als cicles formatius de grau mitjà a Catalunya, 2006/2007 a 2011/2012

Font: Elaboració a partir de dades del Departament d'Ensenyament i Idescat.

	2012	2013	
	4t trimestre	4t trimestre	
Directors i gerents	151,5	145	-6,5
Professionals científics i intel·lectuals	500,3	501,8	1,5
Tècnics i professionals de suport	270,9	290,6	19,7
Empleats oficina, comptables i administratius	370,3	384,2	13,9
Treballadors restauració, personals i venedors	591,6	622,5	30,9
Treballadors act. agrícoles, ramaderes i pesqueres	48,1	47,4	-0,7
Artesans, treballadors indústries i construcció	313,3	326,3	13
Operadors instal·lacions i maquinària, i muntadors	257,3	250,2	-7,1
Ocupacions elementals	307,4	295,6	-11,8
Ocupacions militars	0,7	1,5	0,8
Total	2.811,40	2.865,10	53,7

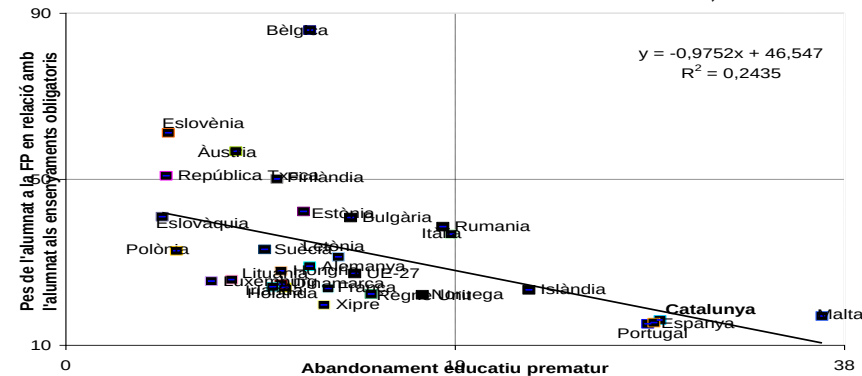
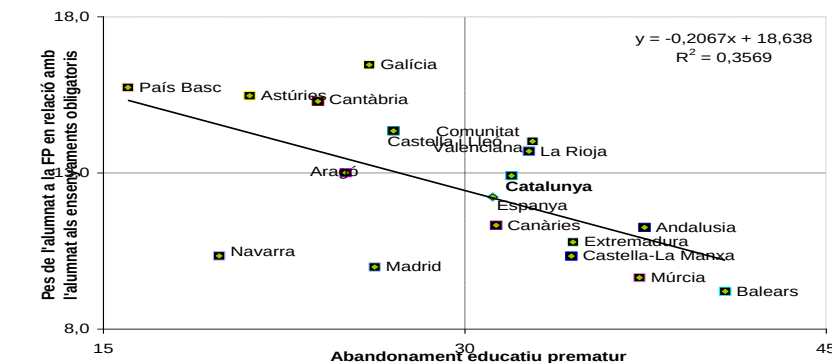
	2007 (e)	2013	Diferència 2013-2007 (e)	% (e)
Qualificació baixa	667	520,1	-147	-22
Qualificació mitjana	1.442	1.088,5	-353	-25
Qualificació alta	808	728,6	-79	-10
Total	2.916	2.337,2	-579	-20

	2007	2013	Diferència 2013-2007	%
Analfabets i educació primària	583,1	321,3	-261,8	-44,9
Educació secundària 1a. etapa	895,2	705,8	-189,4	-21,2
Educació secundària 2a. etapa	906,1	634,3	-271,8	-30,0
Educació superior	1.126,2	1.155,6	29,4	2,6
Total	3.510,6	2.817,0	-693,6	-19,8

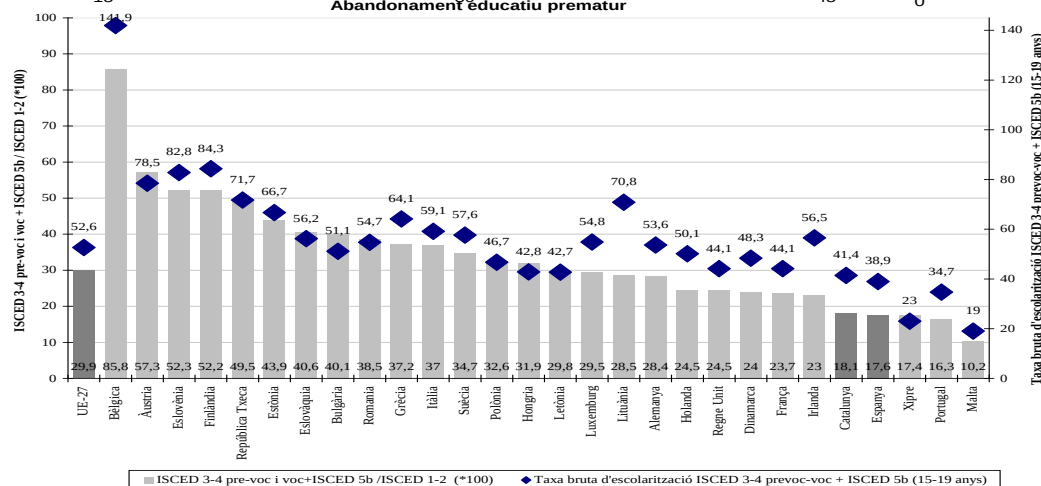
La formació professional

Gràfic. Relació entre el pes de la formació professional i l'abandonament educatiu prematur per comunitats autònomes i per països europeus, 2009, 2010

FUNDACIÓ
Jaume
BOFILL
Bofill

Font: Elaboració a partir de dades del Departament d'Ensenyament, del Ministeri d'Educació i d'Eurostat.

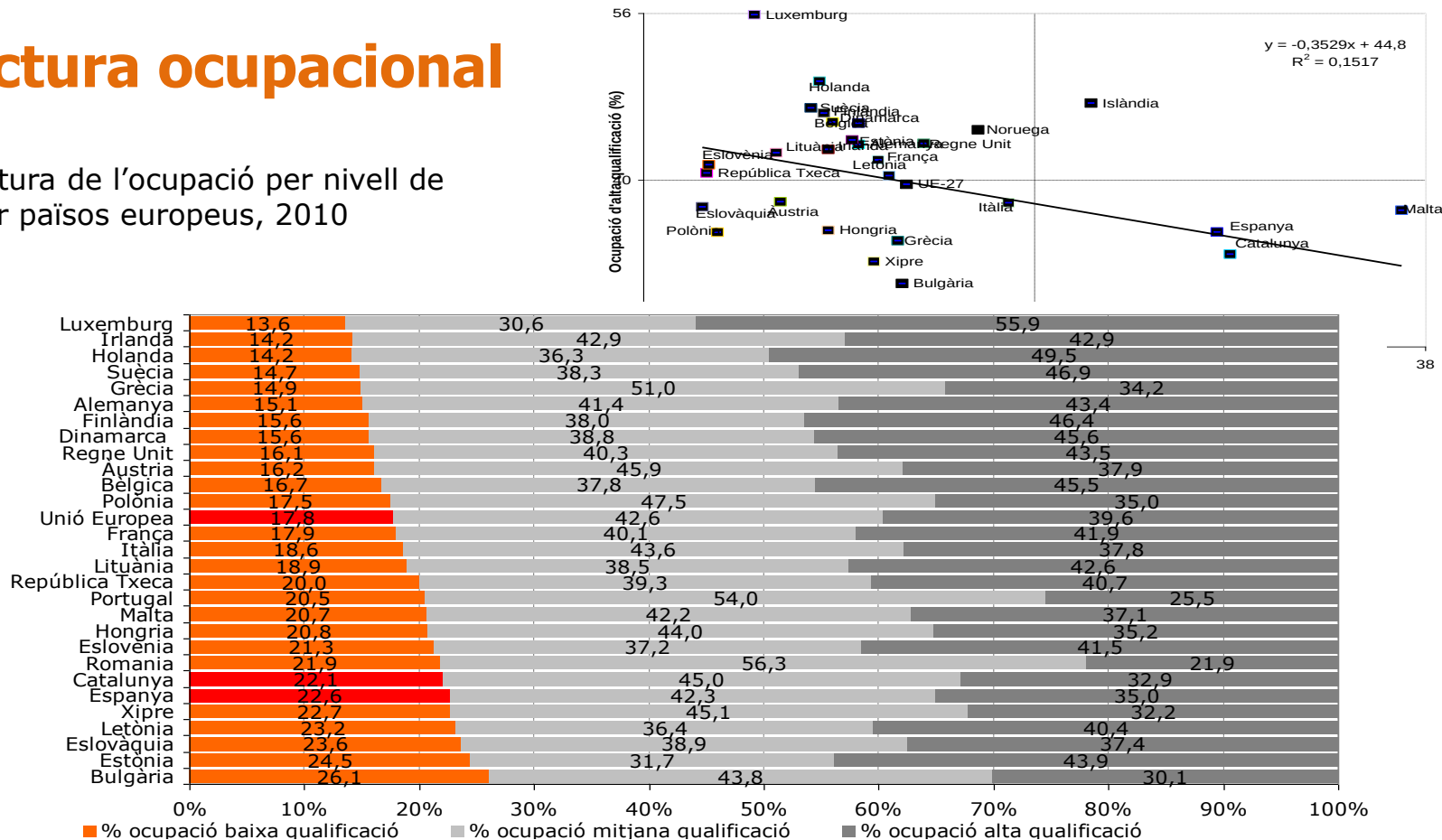

Gràfic. Pes de la formació professional en relació amb els ensenyaments obligatoris per països europeus, 2011

Font: Elaboració a partir de dades d'Eurostat.

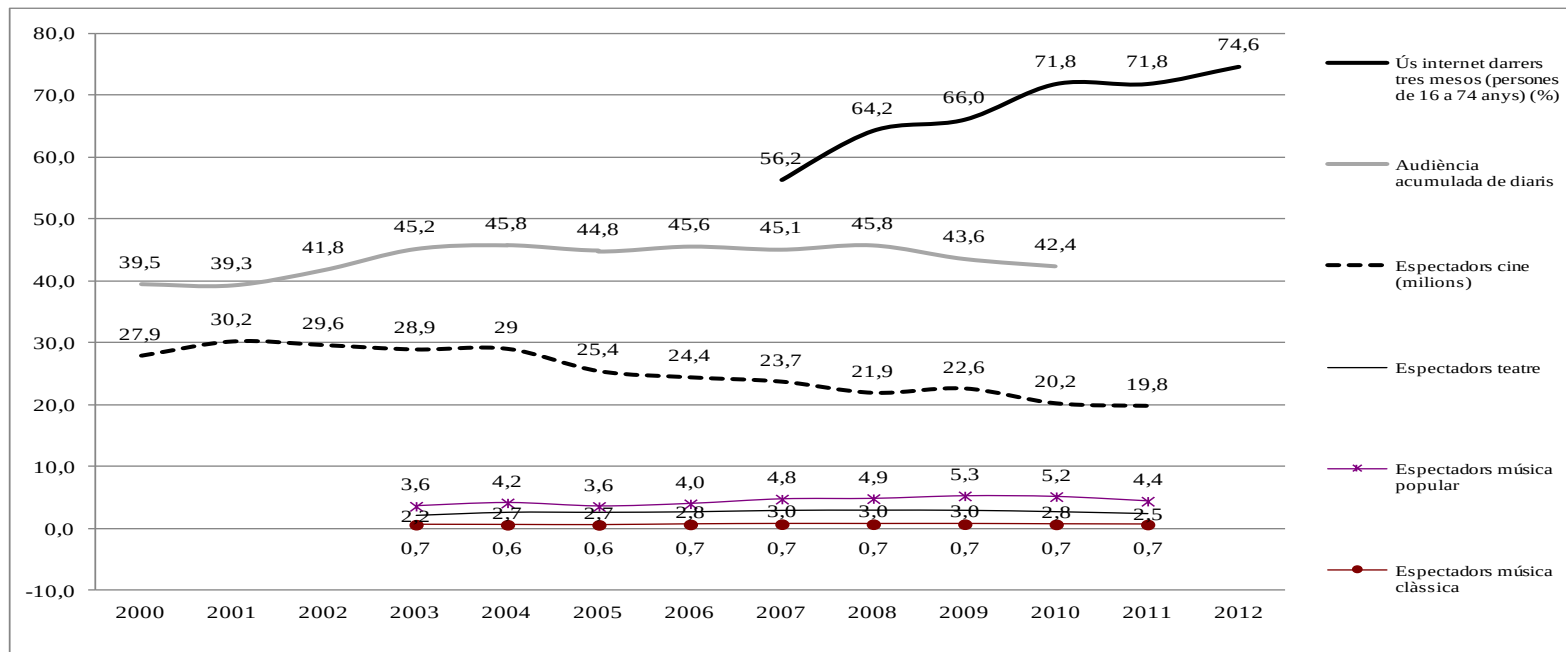
L'estructura ocupacional

Gràfic. Estructura de l'ocupació per nivell de qualificació per països europeus, 2010

Font: Elaboració amb dades d'Eurostat i de l'Institut Nacional d'Estadística (Enquesta de Població Activa).

Gràfic. Evolució dels hàbits i de les pràctiques culturals a Catalunya (2000-2012)

Font: Ministeri d'Educació i Cultura i Institut Nacional d'Estadística

Condicionants

- L'estructura formativa de les famílies
- La demografia educativa: el fet migratori, la pobresa
- Les polítiques d'equitat: les beques, l'escolarització equilibrada, la política local...
- L'oferta d'ensenyaments postobligatoris:FP / Programes de segones oportunitats
- La crisi econòmica
- El cicle econòmic, el retorn de la inversió
- L'estructura ocupacional
- El gènere

Com evolucionaran els resultats educatius?

La recuperació econòmica (?)

Els canvis legislatius (?)

Les mesures d'austeritat (?)

Les millores estructurals del sistema educatiu: el paper de la política educativa

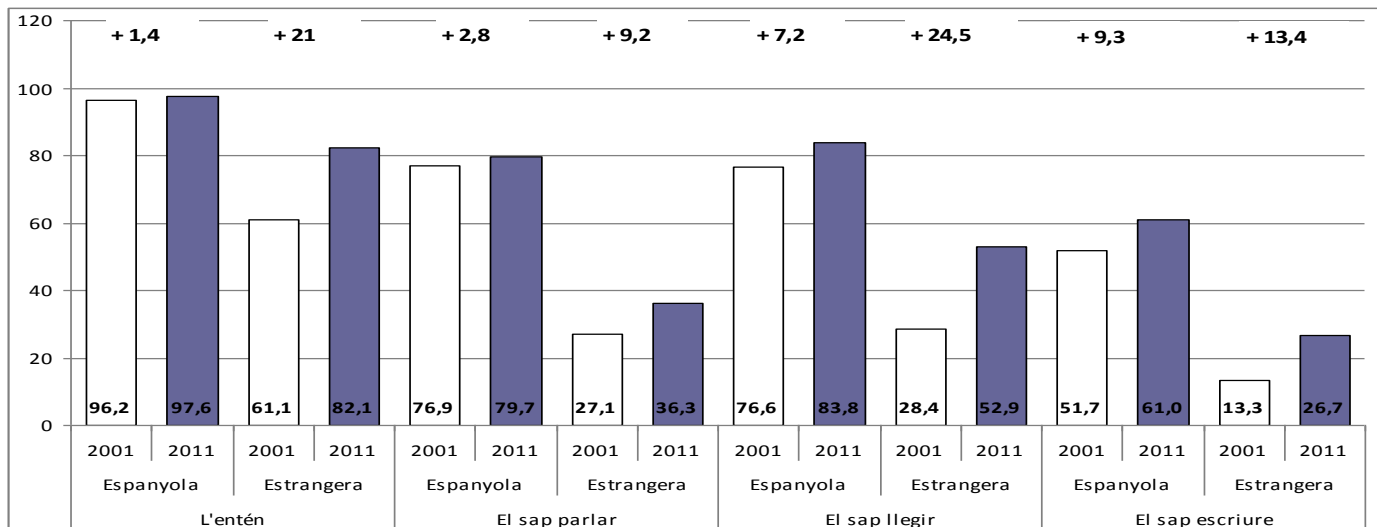
- La regulació de l'escolarització equilibrada d'alumnat
- L'avaluació del sistema educatiu
- La promoció de l'autonomia escolar i del lideratge dels centres
- L'ordenació dels diferents ensenyaments reglats
- La personalització dels processos d'aprenentatge i l'atenció a la diversitat als ensenyaments obligatoris
- El finançament de l'educació
- La promoció de l'oferta d'ensenyaments postobligatoris

Condicionants d'origen	E	C	Condicionants de sistema	E	C	Condicionants de destí	E	C
Capital social, econòmic i cultural			Creixement i diversificació de la demanda educativa			Educació i ocupació		
Temps i suport familiar			Segregació escolar			Societat del coneixement		
Condicions de salut			Coneixement de les llengües			Participació cultural i política		
Gènere			Escolarització preobligatòria					
			Escolarització postobligatòria					
			Formació al llarg de la vida					
			Recursos					
			Entorn, oportunitats educatives i polítiques d'acompanyament a l'escolaritat					

Llengua

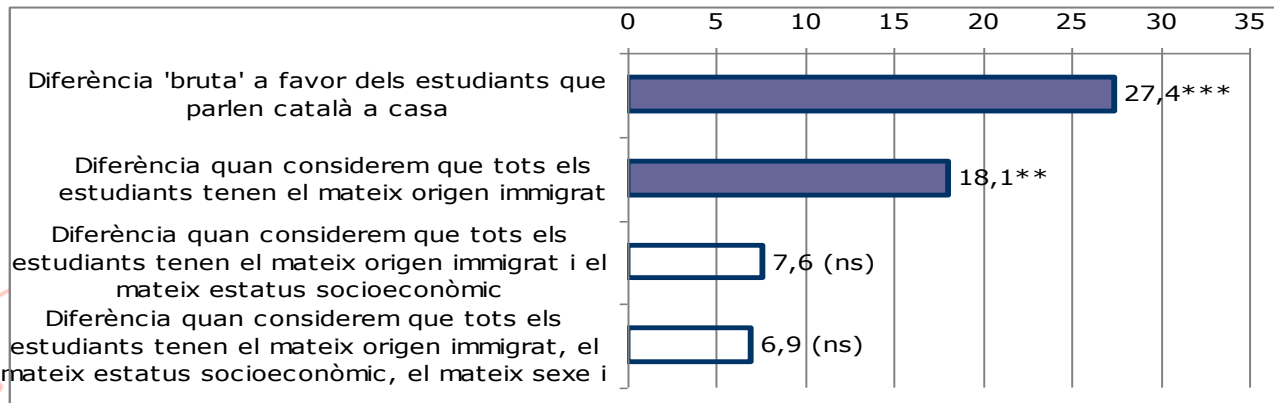
Gràfic. Coneixement de la llengua catalana per nacionalitat, 2011

Font: elaboració a partir de dades del Cens lingüístic (Idescat).

Gràfic. Diferència de puntuacions en comprensió lectora segons llengua parlada a casa (2009)

Font: elaboració a partir de dades de PISA 2009.

Les desigualtats educatives: la reproducció del sistema

Taula Diferència de puntuacions en lectura, matemàtiques i ciències de l'alumnat de 15 anys segons si ha participat o no a l'educació preprimària (ISCED 0). Catalunya, 2009

	Lectura	Matemàtiques	Ciències
Diferència entre els estudiants que diuen que hi han participat més d'un any i els estudiants que no	44.1***	54.0***	37.4**

Significativitat: *** $p < .01$; ** $p < .05$; * $p < .10$.

Variables de control: índex d'estatus socioeconòmic i cultural, sexe, origen immigrant, llengua parlada a casa.

Font: Elaboració pròpia a partir de la base de dades OCDE-PISA 2009.

Taula Indicadors d'escolarització dels infants estrangers a l'educació infantil de primer cicle a Catalunya. 2011-2012.

	Curs 2011-2012
% d'alumnat estranger	4,5
% d'infants estrangers	20,2
Taxa d'escolarització infants 0-2 anys	37,0
Taxa d'escolarització infants estrangers 0-2 anys	8,2

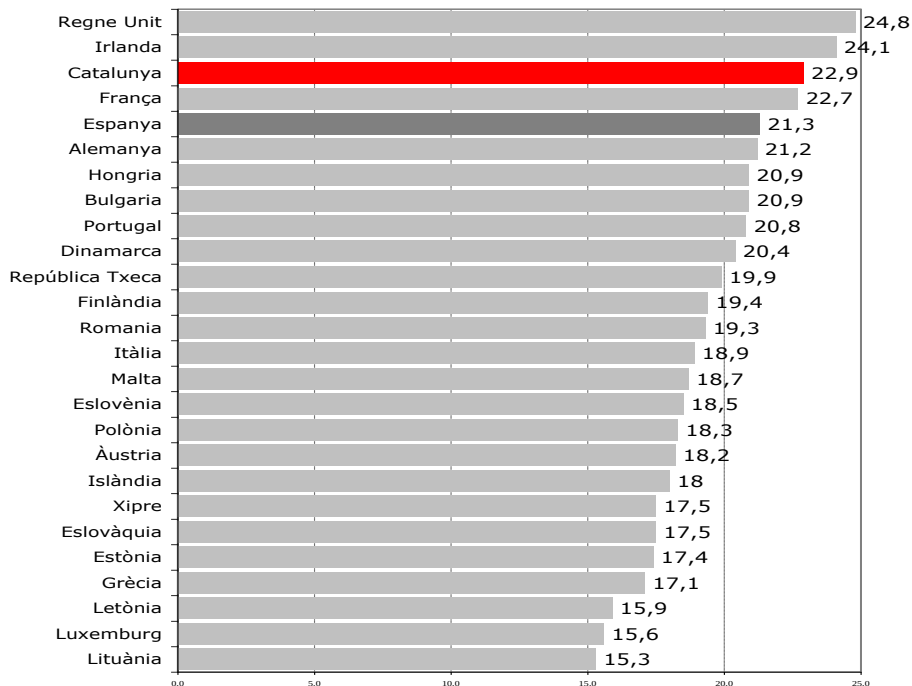
Font: Elaboració a partir de dades del Departament d'Ensenyament i d'Idescat.

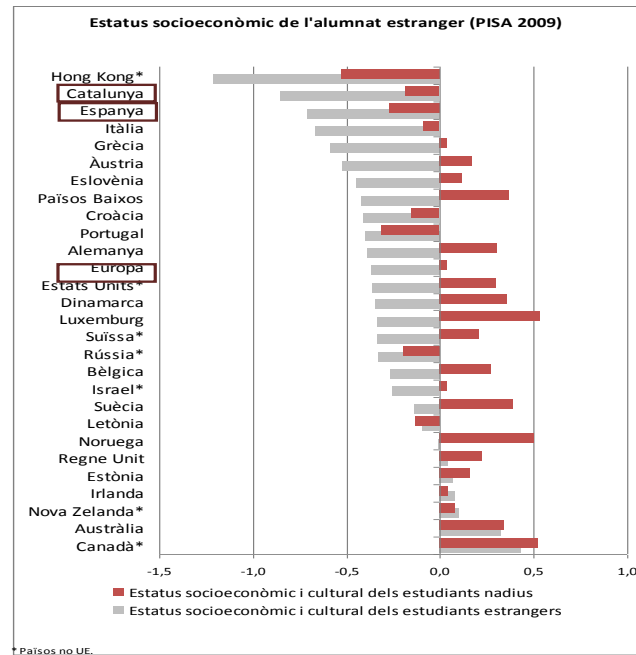
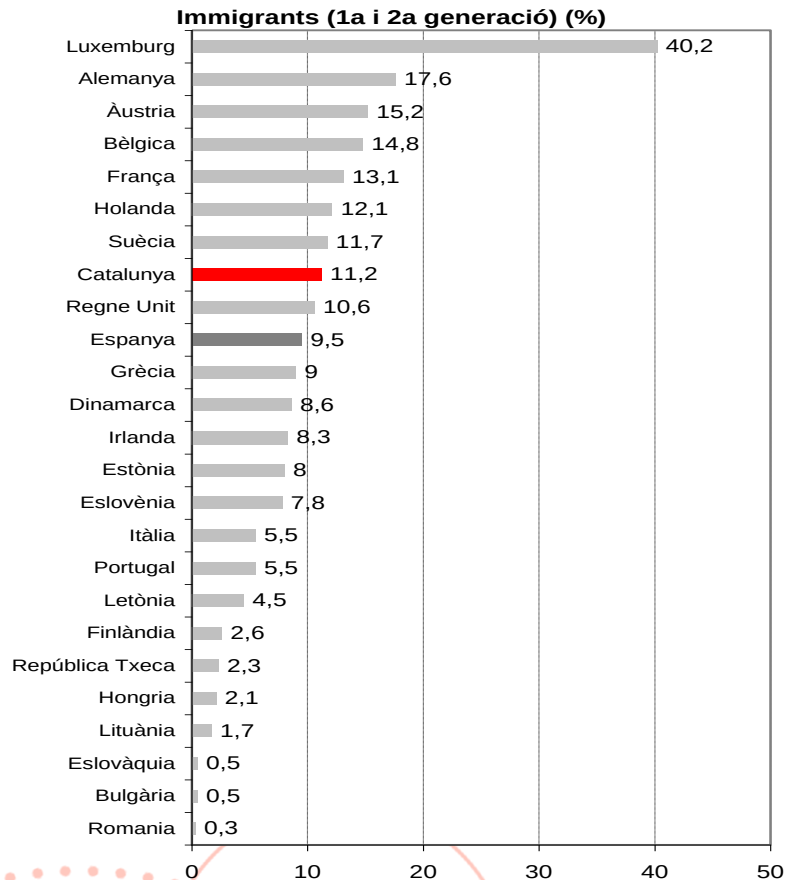
Taula. Evolució de les ràtios d'alumnat per unitat per sector de titularitat i nivell educatiu, a Catalunya. 2006-2007 a 2012-2013

2n cicle Ed. Infantil	2006/2007	2012/2013
Total	22,5	22,9
Públic	21,6	22,4
Privat	24,4	23,9
Primària	2006/2007	2012/2013
Total	22,2	22,9
Públic	21,1	22,0
Privat	24,4	24,8
ESO	2006/2007	2012/2013
Total	27,1	28,0
Públic	26,8	28,3
Privat	27,6	27,5

Font: Elaboració a partir de dades del Departament d'Ensenyament.

Gràfic. Ràtio d'alumnat per grup d'educació primària (ISCED 1) per països europeus, 2011

II Jornades
Educació Avui

Protagonistes del canvi educatiu

19 i 20 de febrer de 2014

